

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. lapkričio 9 d.
(OR. en)

14442/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0369 (APP)

FIN 1186
CADREFIN 193
RESPR 38
POLGEN 145

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. lapkričio 9 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 595 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiamas 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 595 final.

Pridedama: COM(2022) 595 final

Briuselis, 2022 11 09
COM(2022) 595 final

2022/0369 (APP)

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo iš dalies keičiamas 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas)
2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Šis pasiūlymas iš dalies pakeisti Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093¹ teikiamas kartu su pasiūlymu dėl reglamento, kuriuo nustatoma paramos Ukrainai teikimo priemonė², ir pasiūlymu iš dalies pakeisti Reglamentą (ES, Euratomas) 2018/1046³ dėl diversifikuotos finansavimo strategijos kaip bendrojo skolinimosi metodo nustatymo.

Po neišprovokuotos ir nepagrįstos Rusijos invazijos į Ukrainą Sąjunga Ukrainai suteikė didelę paramą, kad sustiprintų jos atsparumą, teiktų humanitarinę pagalbą, karinę pagalbą ir kitą paramą. Ukrainai reikės nuolatinės paramos valstybės veikimui palaikyti.

Sąjungos makrofinansinė pagalba (MFP) Ukrainai iki šiol buvo dosni ir veiksminga, tačiau ji buvo teikiama *ad hoc* pagrindu, vienu kartu apimant kelis mėnesius, ir kiekvienam finansavimo etapui reikėjo didelių atidėjinių iš Sąjungos biudžeto ir nacionalinių garantijų. MFP paskolų Ukrainai teikimo patirtis parodė, kad galimybės finansuoti atidėjinius naujoms paskolų programoms neviršijant 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos (DFP) viršutinių ribų yra ribotos. Sistema, kai biudžeto ištekliams papildyti naudojamos valstybių narių garantijos, turėjo daug veikimo ir finansinių trūkumų. Atsižvelgiant į dabartinę padėtį, nenuoseklus požiūris, kurį teko taikyti neseniai Ukrainai suteiktoms MFP paskoloms, nebėra tvarus. Kad Ukrainai būtų užtikrinta nuolatinė finansinė parama, Sąjungos biudžete reikia rasti struktūrinį sprendimą.

Iš dalies pakeitus Reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2093, šiuo metu valstybėms narėms suteiktoms paskoloms taikoma sistema, pagal kurią jos padengiamos iš biudžeto, bus taip pat taikoma 2023 ir 2024 m. galimoms paskoloms Ukrainai, t. y. finansinei paramai, dėl kurios tais metais priimamas sprendimas, kuriuo leidžiama ją išmokėti. Atitinkamai, jei Sąjunga turės įvykdyti grąžinimo įsipareigojimus iš Sąjungos biudžeto išteklių – tuo atveju, jei valstybė naudos gavėja (valstybė narė arba Ukraina dėl 2023 ir 2024 m. galimos finansinės paramos) laiku negrąžintų mokėtinos sumos, – reikiamos sumos būtų mobilizuotos viršijant DFP viršutines ribas neviršijant nuosavų išteklių viršutinės ribos (iš vadinamosios manevringumo maržos).

Susijusiame Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 pakeitime nustatyta, kad skolinamasi remiantis diversifikuota finansavimo strategija. Taikant diversifikuotą finansavimo strategiją, bet koks susidaręs laikinas pinigų trūkumas galėtų būti šalinamas pasinaudojant likvidumo fondu, kuriuo ši trūkumo problema ir sprendžiama. Todėl derinant diversifikuotą finansavimo strategiją ir paskolų Ukrainai, kurias galima skirti 2023 ir 2024 m. kaip finansinę paramą, dengimo iš biudžeto sistemą su DFP reglamente numatyta valstybėms narėms taikoma

¹ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11).

² Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma paramos Ukrainai teikimo priemonė (makrofinansinė pagalba+), COM(2022) 597.

³ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

sistema užtikrinama tvirta, lanksti ir veiksminga finansinės paramos Ukrainai sistema. Šie du pakeitimai padės rasti struktūrizuotą finansavimo sprendimą, kad Ukrainai būtų galima toliau teikti ES paramą, kaip siūloma Reglamente, kuriuo nustatoma paramos Ukrainai teikimo priemonė.

Sistema, pagal kurią sumos padengiamos iš biudžeto naudojant manevringumo maržą, turėtų būti taikoma tik naujai finansinei paramai Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m. ir kuri patvirtinta pagal Finansinio reglamento 220 straipsnio 1 dalį.

Siekiant sudaryti sąlygas teikti skubią ir veiksmingą paramą Ukrainai, siūloma šį konkretų pasiūlymą dėl tikslinio Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 pakeitimo laikyti atskiru pasiūlymu, teikiamu atskirai nuo 2021 m. gruodžio 22 d. pasiūlymo (COM(2021) 569).

2. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

• Teisinis pagrindas

Daugiametės finansinės programos priėmimo teisinis pagrindas – SESV 312 straipsnis.

• Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

Iniciatyva susijusi su politikos sritimi, kurioje ES turi išimtinę kompetenciją (pagal SESV 312 straipsnį). Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

• Proporcingumo principas

Pakeitimai yra proporcingi neatidėliotiniams poreikiams sukurti paramos Ukrainai teikimo priemonę, o tą paramą bus galima skirti tik po to, kai šiuo metu valstybėms narėms suteiktoms paskoloms taikoma sistema, pagal kurią jos padengiamos iš biudžeto viršijant DFP viršutinės ribas neviršijant nuosavų išteklių viršutinės ribos, bus taikoma ir finansinei paramai Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m.

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Pagal galiojančias Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 2 straipsnio 3 dalies nuostatas sumos, kurių reikia Sąjungos grąžinimo įsipareigojimams pagal skolinimosi ir skolinimo operacijas įvykdyti, jei Sąjunga laiku negauna iš valstybės narės naudos gavėjos mokėtinos sumos (t. y. mobilizuoti garantiją finansinei paramai valstybėms narėms), būtų mobilizuotos viršijant DFP viršutinės ribas. Ši nuostata pirmą kartą buvo įtraukta į Tarybos reglamento Nr. 1311/2013⁴, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. DFP, 3 straipsnio 2 dalį.

Mobilizuota suma negali viršyti nuosavų išteklių viršutinės ribos. Todėl nuostata sistemą, pagal kurią sumos padengiamos iš biudžeto naudojant manevringumo maržą, taip pat taikyti garantijai, skirtai finansinei paramai Ukrainai teikti, yra suderinama su SESV 312 straipsnio 1 ir 3 dalimis, pagal kurias DFP „užtikrinama, kad Sąjungos išlaidos būtų planingai plėtojamos neviršijant jos nuosavų išteklių“, ir ši programa „nustato visas kitas sklandžiai metinės biudžeto procedūros eigai reikalingas nuostatas“.

⁴ 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1311/2013, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. daugiametė finansinė programa (OL L 347, 2013 12 20, p. 884–891).

3. POVEIKIS BIUDŽETUI

Garantijos finansinei paramai mobilizavimo viršijant DFP viršutines ribas sistemą taikant ne tik finansinei paramai ES valstybėms narėms, bet ir finansinei paramai Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m., pasiūlymu bus sudarytos sąlygos veiksmingiau naudoti biudžeto išteklius neviršijant DFP viršutinių ribų. Galimybė mobilizuoti garantiją viršijant DFP viršutines ribas suteiktą galimybę visapusiškai padengti finansinę paramą Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m., laikantis patikimo finansų valdymo principo. Pasiūlymas neturi poveikio 2021–2027 m. DFP išlaidoms.

Pasiūlymas

TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo iš dalies keičiamas 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 312 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 106a straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento pritarimą⁵,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydamosi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) po neišprovokuotos ir nepagrįstos Rusijos agresijos Sąjunga rėmė Ukrainą įvairiomis finansinėmis priemonėmis. Parama teikiama *ad hoc* pagrindu ribotą laikotarpį ir jai reikia didelių atidėjinių iš Sąjungos biudžeto ir nacionalinių garantijų;
- (2) Ukrainai reikės nuolatinės paramos valstybės veikimui palaikyti. Tikimasi, kad Sąjunga kartu su kitais tarptautiniais partneriais šiuos neatidėliotinus poreikius padės patenkinti. Tuo tikslu Sąjunga priėmė naują priemonę pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) [XXX]⁶. Pagal tą priemonę didelė numatomos finansinės paramos dalis turi būti teikiama paskolų forma;
- (3) siekiant užtikrinti tolesnę finansinę paramą Ukrainai padidėjus išorės nestabilumui, tikslinga numatyti struktūrizuotą finansavimo sprendimą 2023 ir 2024 m.;
- (4) todėl tikslinga leisti Sąjungai tvariai ir patikimai teikti reikiamus biudžeto išteklius. Tai turėtų būti daroma esamą mechanizmą Sąjungos biudžeto garantijos forma taip pat taikant ir finansinei paramai Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m. Šiuo mechanizmu turėtų būti sudarytos sąlygos mobilizuoti iki 100 % finansinių įsipareigojimų sumos, kurios reikia Sąjungos grąžinimo įsipareigojimams pagal skolinimosi ir skolinimo operacijas įvykdyti, jei Sąjunga laiku negauna iš valstybės naudos gavėjos mokėtinos sumos;
- (5) turėtų būti galima mobilizuoti reikiamus Sąjungos biudžeto asignavimus viršijant valstybėms narėms skirtas daugiametės finansinės programos viršutinės ribas, taip pat ir finansinės paramos Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m., atveju. Ši galimybė neturėtų daryti poveikio įpareigojimui laikytis nuosavų išteklių viršutinės

⁵ OL C [...], [...], p. [...].

⁶ OL [...], [...], p. [...].

ribos, nustatytos Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053⁷ 3 straipsnio 1 dalyje;

- (6) šis reglamentas turėtų būti taikomas tik finansinės paramos Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m., programoms;
- (7) atsižvelgiant į skubą, atsiradusią dėl išskirtinių aplinkybių, kurias sukėlė neišprovokuotas ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas, tikslinga aštuonių savaičių laikotarpiui taikyti išimtį, nustatytą prie Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje;
- (8) atsižvelgiant į dabartinę padėtį Ukrainoje, šis reglamentas turėtų įsigaliooti skubos tvarka kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (9) todėl Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 2 straipsnio 3 dalis papildoma šia pastraipa:

„Tais atvejais, kai būtina mobilizuoti garantiją finansinei paramai Ukrainai, kurią galima skirti 2023 ir 2024 m. ir kuri leidžiama pagal Finansinio reglamento 220 straipsnio 1 dalį, reikiama suma mobilizuojama viršijant DFP viršutinės ribas.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

⁷ 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).